

Šta je još ostalo u onoj kutiji u kojoj srce svoje čuvam, pitala je Ksenija mamu, kad se vratila s puta, mrsavija nego ikad.

Mama je stajala pred ogledalom i zapušavala puderom rupe na licu... Oficiri su me hteli, eejjj, oficiri, a ja sam život provela u slami, kukuruzovini, medju svinjskim balegama, popišana i gadno obmanuta... Božić, bela bunda, šetnje, ...ej, nikad više, niii-kaad, shvatila sam to sad, kad mi je lice skriviljeno i smežurano, a telo ugojeno, mltavo, nikakvo...

...I šta me se tiče, Ksenija, tvoja kutija, i tvoje srce... A bila sam lepša od tebe, Ksenija, lee-pša, i viđenja, ...i ništa moje nemaš, niii-štata, a mogla si da budeš, tako, kao što sam ja bila, vitka, lomljiva u hodu.

...Ali sva si na njega, sva, Ksenija, i oči su ti tako sebične, halapijive...

Mama, ići ćemo zajedno na more, sunčaćemo se i kupati, a uveče ćemo, doterane i namirisane, sedeti na terasama, videćeš da će ti ruke opet biti bele i nežne... Kaži mi samo gde je ona zlatna kutija, sad mi je potrebnija nego ikad, ako je ne nađem, razboleću se tako da će o zidove glavu razbijati, a ti to sigurno ne bi mogla podneti... Bilo bi bolje da smo u staroj kući, tamo nikad nisam mogla da izgubim...

Neću više da te slušam, Ksenija, vikala je mama, i vrtela se pred ogledalom u staromodnoj, maslinastoj haljini. Ništa ti ne počinjam tvoja zapomaganja, od sada vodim brigu samo o sebi, dosta je bilo, propadam, sad tek vidim da proo-pa-daam... Ali, mama, samo ti znaš za onu kutiju, u njoj su bile i moje igračke, i prstenje koje sam kupovala na vašarima, i derdani, i sre. Ali mama je ponovo ciknula i naredila Kseniji da izđe iz sobe.

Tog popodneva Ksenija je pretraživala čardake, zavlačila se u šupe i pretresala džakove u kojima se držala starudija, pre nego što je iznesu iz kuće. Pažljivo je pregleđala zardalo, izbušeno bure, u koje je mama bacala flašice i kutije od lekova, potrošenog parfema, izlomljene češljeve, pokloni koji više nisu bili interesantni, i još kojekakve sitnice. Zatim je odjurila u baštu, setila se da je pod bagremom često kopala jame, i zatravpala svoje igračke, da ih noću Cigani ne odnesu. Može biti da je tamo i kutija zakopana. Ali, kad je u bašti zatekla talasasta polja deteline i ništa više, nije mogla odoleti, legla je u detelinu i plakala. Da smo sad u staroj kući, sad bih sišla u podrum, i kutija bi morala biti tamo, sećam se da sam je i u podrumu dugo godina čuvala, baka je bila živa, i Erdika je spavao na stepenicama. Bilo je sunce, Erdiki je bilo vrućina, pa smo ga kupali u koritu... Ali, nešto je, ioak, moralost, makar derdani, ili ona mala ogledalca sa slikom, sve sam to čuvala u podrumu, posle sam sve, zajedno s kutijom počela da selim na razna mesta. Sada više ništa ne mogu da pronadem...

Kad je nailazila noć, i sunce padalo za grobljansko šiblje, šetalila je Ksenija ulicama. Sva mesta pored kojih je prolazila, bila su joj dobro poznato, ili joj se tako bar činilo, dok nije počela da otkriva tu, na tim istim mestima, sasvim nove, dodat neprimećene slike, i to ju je čudilo. Nešto se desilo sa mnom, ili se ja više ne umem ovde da snalazim. Zaustavljalila je prolaznike, i raspitivala se za imena puteva i ulica kojima je prolazila. Kad je krenula putem kojim nikako ništa ne prolazi, ljudi su se sablažnjivali; krstili; ona se branila, i govorila kako je izgubila voljenog psa bez koga ne može, i zato ga još noćas mora, svakako pronaći.

2.

Naše mačke su uvek gladne i mršave, mada ih redovno hranimo. Nikad ne izlaze iz kuhinje, sem ako ih metlom ne odvitišmo u čardak. Kad mama postavlja sto, jaukale bi kao da boluju od grjeva. Opet su gladne,

prolazeći mimo sebe

govorila je mama, a možda su stvarno i bile bolesne te mačke, jer su često kašljale i povraćale neku belu tečnost. A, evo šta se dogodalo kad mama i ja sedimo za stolom, i čekamo da se supa ohladi. Bela je sedela na maminom krilu i grebala noćitim tanjir, dok je Corava dolazila kod mene, i zavlačila glavu pod moje pazuhu. Ona je bila mirnija i poslušnija od Bele, a uvek je izgledala i bolesnija, verovatno zbog toga što je bila čorava. Brat je hteo da je zakopa u dubre kad je bila sasvim mala, i imala ulepšenu, vlažnu dlaku; iskopao je jamu i bacio je unutra, ali ona je cvilela, neumorno zapomagala. Brat se žalio, izvadio je, i vilama preneo na slamu. Nakon nekoliko dana, kada smo primetili da nema jedno oko, mogli smo samo da nagadamo: nije li se možda tako rodila ili ju je Brat osakatio vilama?

Ja sam je, međutim, baš zato zavolela što je bila čorava. Bela ju je uvek tukla,

i otimala joj hranu dok nisu počele da jedu sa nama. Razvojila sam ih tako što sam donela dve kartonske kutije i učila ih mesec dana da kutije ne zamene, da svaka leži u kutiji koja joj je namenjena. Čorava je i ovu naviku brže savladala, rekla sam već da je bila poslušnija, i ja sam počela da je mazim. Bela se uvek otimala iz mojih ruku, grebala me po licu, krišom je jela mamine kolače i posle gozbi pila preostalo vino iz čaša. Mama je zbog toga vitlala metlom i govorila da će je oterati iz kuće, ali Bela se vraćala u kuhinju kao da se ništa nije desilo, mirno se dovlačila u svoju kutiju, spremna da, čim se ukaže prilika, opet ukrade bilo šta sa stola. Motala se licemerno oko maminih nogu, znala je da je kriva, ali Bela prijateljstvo sa mamom samo zato da bi je bila luka, i verujem da je prihvatala mogla sa njom iz istog tanjira da jede supu.

Bela je odlazila u susedne čardake, ko zna što je tamo tražila, vi biste sigurno rekli miševe, šta bi drugo, ali ne, naše mačke nisu se zanimali za te smradne životinjice. Susedi su ojačano uzdisali, opet ona, govorili su kad bi je primetili da otključava brave njihovih čardaka. Ipak, kad su dolazili u našu kuću, govorili su o Beloj kao o nekoj tajni, a kad bi primetili Čoravu kako tuži u svojoj kutiji: čemu već toliko držati čoravu mačku u kući?! Ja sam tada uzimala Čoravu na krilo, milovala je, a ona se privijala uz moje ruke, i gledala me odano onim jednim okom koje je počinjalo da suzi. Ne plači, Čorava moja, šaptala sam, i ljubila je u uvo. Ne plači, Čorava moja, susedi svašta govore, ali oprostićeš ti njima, oni misle da ti ne čuješ dobro, oprostićeš ti njima. Tako smo se Čorava i ja sprijateljile, počela je da jede zajedno sa mnom, iz istog tanjira.

Kada sam se vraćala s puta, kad bi se moji koraci bližili kuhinjskim vratima, i Bela i Čorava su se podizale mazno i vraćala se opet na svoje mesto, zatvorivši nemarno oči, jer je nisam interesovala. Čorava mi se polako i bojažljivo približavala, umiljavala se na mom krilu, u početku veoma nesigurno, kao da svakog trena očekuje da je grubo odgurnem, ali ne, viđala sam u prozorima lepše mačke, ali ni jedna ne beše kao moja Čorava. Vadila sam iz tačne čokoladu i lomila je napola, pola meni, pola tebi, Čorava govorila sam i pružala joj čokoladu, a ona bi me dugo i s nepoverenjem gledala dok ne bi podigla šapu i uzela komad. Bela je šetala za to vreme po sobi, mahala nervozno repom i sa zavišću bacala pogled na Čoravu. Osetila sam to, od moje čokolade odlomila sam parče i pružila ga Beloj, ali, naravno, ona je uvredeno odbila čokoladu, jer nju sam ponudila posle Čorave, to ona ne može podneti, i izašla je iz sobe mašući još nervoznije svojim kitnjastim repom.

Te noći čula sam da se tuče i svađa sa mačkama iz susedstva. Dolazila je nekoliko puta veoma uznemirena po Čoravu, ali ova se nije odazivala, spavala je mirno u svojoj kutiji.

Ja sam zaspala kasno, vrata od sobe bila su otvorena, Bela je to iskoristila i dovukla lešinu velikog, crnog pacova pred moj krevet. Skočila sam uplašena, jer u prvi mah nisam mogla da prepostavim šta se dešava, upalila sam svetlo, i najpre ugledala mrtvog pacova, neprijetno iznenadena, a zatim Belu kako mirno sedi u fotelji, i uređuje svoju lešinu njušku. Sve je to smisljeno uradila, rekoh, i besno je izvitla napolje, ali ona je i dalje ostala mirna i dostojanstvena. Sela je na stepenište i nastavila da uređuje svoje šane, a ja sam, uvredena, iznosila iz sobe lešinu pacova, i otvarala prozore. Jednog dana će mi i cveće izlomiti u prozorima, ova luda mačka, rekoh nervozno, i legoh u krevet.

3.

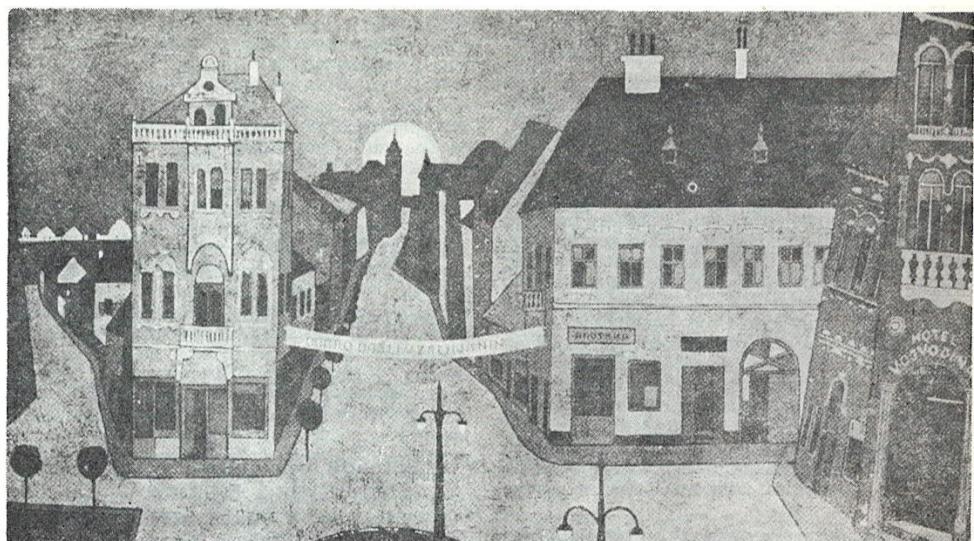
Sve što je čovek govorio nije istina. To pouzdano mogu da trvdim. Ali, bar za sada, ne vredi da ga ubedujem, on neće govoriti

drugačije. Ipak, ja znam šta čovek misli o toj stvari. Zato ću ga zauvek napustiti, mislila sam u trenutku dok sam otvarala vrata Gospodina s telefonom.

Gospodin, kad uđem, obavezno skida načare i užurbano me smešta u svoju stolicu. On seda na sto, i tako počinjemo razgovor. Toga dana Gospodin sa telefonom bio je veoma uporan. Reciće vam šta se, u stvari, desilo. Ravno osam puta Gospodin je ponovio sledeće: Ali, draga devojko, kad ćete već jednom napisati priču u kojoj se nešto događa, molim vas, priču u kojoj se nešto događa, da, priču u kojoj se... i tako još preostalih šest puta. I ko zna gde bi bio kraj, ali ja sam skočila sa stolice, dojurila kući, sela za sto, i, evo, nameravam da napišem priču u kojoj se nešto događa. Dakle, Gospodine, s telefonom, evo te priče.

Čovek jede supu iz lonca. /SADA VIŠE NEMA SUPE U LONCU./

Čovek ustaje sa stolice i gleda na sat, Dva sata, opet moram na posao, misli on. Dobro je što nisam više gladan. Iz džepa vadi novčanik. U tom novčaniku Čovek ima jednu nežnu fotografiju. Uvek, kad se dobro nađe, uzima je u ruke, i pritiska strasno glavnima. I baš sada, Čovek vraća fotografiju

Bogomil Karlavaris: DOBRO DOŠLI U ZRENJANIN

RANKO RISOJEVIĆ

unutrašnji red

unutrašnji red

a što se tiče

UNUTRAŠNJE REDA

on je već deset godina bez

n e d o s t a t a k a

može se reći

da je

neprevaziđen

bogačom praksom

mi smo

(što je prirodno)

ponosni na njegovu

s a v r š e n o s t

sve stranke

prvo se

moraju

upoznači

sa

d o f i č n i m

I N A Č E

n j i m a n i ř a d r u g o

ne može korist...

i...

...ti

Kako mi efikasno radimo

čovek se zanima

za svoj

s l u č a j

njegovo je pravo

u

njegovom slučaju

i ne može se drukčije

izuzev

tako

čovek ima naočare

i to mu daje

određenu fizionomiju

čoveka sa naočarima

njegov je slučaj u fijoci

dobro zaključan

i siguran u svojoj

prav...

...i ...č...

...nos...ti

svrstavati

mada su

koristi

u perspektivi
izuzev posebnih slučajeva

sve se svodi

na

unapred pripremljen

P L A N

a to se vraća na

odel za uvođenje

moje je da se odmorim

kako bih mogao

vršiti svoju dužnost

(za koju sam plaćen naravno)

Minijatura

presecam vene nad papirom
i unosim u njegovu belinu

zadah i smeh mastiljave krvi

u nekoj fascikli

tratinčica

suši

se

redovi u pravilnim razmacima

čuvaju stražu

uz odar

poljskih mirisa

Ispovest

...ispred mene su neki spisi koji mi se obraćaju

sve više

ispunjavaju prostor na mome stolu

pokušavam da im pokažem mesta koja bi mogli

zauzeti

ali

od drugog stola ponovo ih vrata meni

na peru mi je mastilo već osušeno

ponovo ga stavljam u mastionicu

neko vreme gledam presovanu tratinčicu

onda pojedem svoj hleb i parče sira

ponovo gledam presovanu tratinčicu

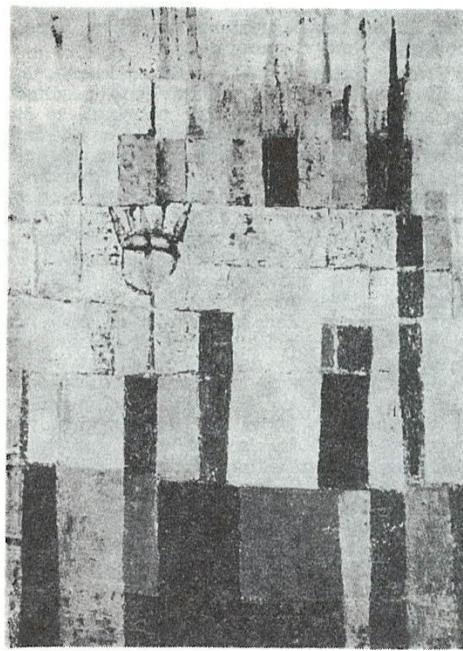
za to vreme ispred mene napravi se red

odmahjem glavom

udem u ladicu

i zaključam je

za sobom

Ankica Oprešnik: KULA VAVILONSKA

na svoje mesto, zaklapa novčanik, stavlja ga u džep, i uzdiše. Otvara vrata, izlazi u hodnik, a zatim ih zaključava, i sporo, kao da se još uvek nečeg prisjeća, silazi niz stepenice. Niz stepenice, u isto vreme kad i Čovek, silazila je mršava devojka.

Na ulici pada sneg. Ljudi umotani debeлим šalevima, žure. Čovek opet ide polako, na njegovu kosu, na njegova ramena, pada sneg.

Čovek je čistač javnog WC-a, i ujedno naplaćuje vršenje nužde putnicima i prolaznicima /50 para po osobi/. U ovom momentu stiže na svoje radno mesto, oblači radni mantil, i uključuje grejalicu. Dobro je što imam ovu grejalicu, hladno je napolju, misli Čovek, i posle toga više ništa ne misli. Ljudi ulaze i izlaze. Trude se da izbegnu i najbljaži dodir sa rukom u koju spuštaju novac. Ali, i ta ruka oprezno izbegava dodir sa mnogo-brojnim rukama koje joj novac pružaju. To je sve što bi se moglo primetiti.

I sad je dosta. Izvolite, Gospodine s telefonom, priču, u kojoj se nešto i događa. Dobro je što ste bili uporni, jer stvarno, ova priča ne bi bila napisana. Kad pročitate priču: hvala, i laku noć. POLJUBIĆU VAS U VAŠ UGOJENI OBRAZ.